

Brüsszel, 2017.3.6.
SWD(2017) 99 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az európai vállalkozásstatisztikáról,
a 184/2005/EK rendelet módosításáról, valamint tíz, a vállalkozásstatisztika területét
szabályozó jogi aktus hatályon kívül helyezéséről

{ COM(2017) 114 final }
{ SWD(2017) 98 final }

Vezetői összefoglaló
Hatásvizsgálat az európai vállalkozásstatisztikáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre („FRIBS”) irányuló javaslatához
A. A fellépés szükségessége
Miért? Milyen problémát kell megoldani?
A szakpolitikákról szóló döntéshozatal és egyéb célok érdekében az információk iránti növekvő igény fokozottan szembesíti az Eurostatot és a nemzeti statisztikai hivatalokat a jó minőségű statisztikákkal kapcsolatos további követelményekkel. Az európai vállalkozásstatisztikák jelenlegi rendszere tíz különálló szakterület-specifikus jogi aktusra tagozódik, amelyek mereven rögzítik az adatgyűjtés tartalmát és az adatok előállításának technikai követelményeit. Az így létrejövő, szétszabdalt és rugalmatlan jogi rendszer hozzájárul az alábbi fő problémákhoz: (1) a koherens és egyszerűsített jogi keret hiánya; (2) a rugalmasság hiánya; (3) kevés támogatás az innovatív módszerek és adatforrások használatához; (4) minőségi kérdések, különösen a vállalkozásstatisztika különböző területei közötti következetességgel kapcsolatban; (5) az adatszolgáltatókra nehezedő nagy teher. E problémák végső következménye, hogy az európai vállalkozásstatisztikák előállítása egyre kevésbé hatékony és egyre merevebb – miközben e statisztikák felhasználói elégedetlenek.
Mi a kezdeményezés várható eredménye?
A kezdeményezés célja, hogy fokozza az európai vállalkozásstatisztikák rugalmasságát és alkalmazkodását a változó felhasználói igényekhez; növelje e statisztikák következetességét és minőségét. A kezdeményezés azzal támogatja a Bizottság fő prioritásait, hogy következetesebb és relevánsabb adatokat szolgáltasson például a növekedés, a munkahelyteremtés, a versenyképesség, a kutatás és innováció, a digitális egységes piac, a globalizáció hatása és a belső piac működése nyomon követéséhez. A kezdeményezés költséghatékonyabb és korszerűbb adatelőállítást tesz lehetővé, és módot ad az adatszolgáltatók (vállalkozások) adminisztratív terheinek jelentős csökkentésére.
Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés?
Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 338. cikke értelmében az uniós jogalkotók hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy intézkedéseket fogadjanak el statisztikák előállítására, ha arra az Unió tevékenységeinek ellátásához van szükség. Az Unió szakpolitikai területei (tevékenységei) egészének fejlődése és nyomon követése a vállalkozásstatisztika körébe tartozó adatokon nyugszik: például a foglalkoztatásra, a versenyképességre, az innovációra, a kereskedelemre, az iparra, a regionális politikára, gazdaságpolitikára és monetáris politikára vonatkozó adatokon. Ennélfogva az e hatásvizsgálat során figyelembe vett adatgyűjtések inputot jelentenek az Unió tevékenységeinek ellátásához. A nemzetközi összehasonlíthatóság fontos igénye elengedhetlenné teszi az Unió beavatkozását.
B. Megoldások
Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért?
Számos alternatív lehetőséget mérlegeltek, és kiterjedt egyeztetéseket folytattak az érdekelt felekkel. Az előnyben részesített alternatíva (C4. alternatíva – A vállalkozásstatisztikák egyetlen keretben (FRIBS) történő korszerűsítése egy intézkedéscsomag segítségével (a SIMSTAT és a felülvizsgált Intrastat opciók kombinálásával) ad választ a legjobban a szakpolitikai célkitűzésekre és a célravezető és hatásos szabályozás programjának (REFIT) céljaira azzal, hogy egyszerűsíti és egyetlen jogi keretbe foglalja a vállalkozásstatisztikára jelenleg irányadó heterogén és széttartó jogszabályokat. Ebben az alternatívában rejlik a legnagyobb potenciál a szabályozási terhek csökkentésére. Ez az alternatíva felkészíti az európai vállalkozásstatisztikák rendszerét a jövőre azzal, hogy előmozdítja a korszerű, költséghatékony adat-előállítási módszerek használatát, növeli a rugalmasságot és a szakpolitikai felhasználói igényekhez való alkalmazkodást, növeli az analitikai értéket, javítja az adatok minőségét és maximalizálja az uniós hozzáadott értéket.
Ki melyik alternatívát támogatja?
Az adat-előállítási módszerek vagy az adatokra vonatkozó előírások bármilyen módosítása rövid távon költséget jelent a nemzeti statisztikai hivatalok számára, de hosszabb távon a költségek lehetséges csökkenésével járhat. Az adatfelhasználók támogatják az adatok fokozottabb időszerűségét, koherenciáját és jobb összehasonlíthatóságát, valamint az igényeikhez való alkalmazkodást. Az adatszolgáltatók támogatják a

maximális adatszolgáltatói teher csökkentésének lehetőségét, amit a C alternatíva rejt magában. Konkrétan, az adat-összeállítók (nemzeti statisztikai hivatalok) támogatják a preferált C4. szakpolitikai alternatívát – A vállalkozásstatisztikák egyetlen keretben (FRIBS) történő korszerűsítése egy intézkedéscsomag segítségével (a SIMSTAT és a felülvizsgált Intrastat opciók kombinálásával) az Intrastat korszerűsítése érdekében.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek) előnyei?

A minőséggel kapcsolatos említett előnyökön felül a C4. alternatíva csökkentheti az adatszolgáltatók terheit (13,5 %-os tehercsökkenés), miközben fenntartja az előállított statisztikák kiváló minőségét. Az egyszerűsített és észszerűsített jogi keret teljesítené a REFIT program célkitűzéseit és nagyobb rugalmasságot teremtene. És viszont: mindez kedvező lenne az adathasználók – köztük a makrogazdasági mutatók, például a GDP előállítói – számára, hiszen javítaná az időszerűséget és az alkalmazkodást, az adatok minőségét, és hosszú távon is garantálná a vállalkozásstatisztikák következetességét.

A nemzeti adat-összeállítók előállítási módszerei szempontjából is hasznos lenne a jobb hozzáférés a közigazgatási és egyéb adatforrásokhoz, valamint a mikroadatok felhasználásának és kicserélésének lehetősége. Az integráltabb folyamatoknak hosszú távú költségmegtakarítást kell eredményeznie a számukra.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb lehetőségek)?

Az előnyben részesített alternatíva kezdeti megvalósítási költségeket vetít előre az adat-összeállítók számára, az adat-előállítási folyamatok felülvizsgálata és az adatokra vonatkozó új előírások miatt. A hatásvizsgálat azt mutatja, hogy ezek a rövid távra szóló megvalósítási költségek hosszú távon megtérülnek a nemzeti statisztikai hivatalok számára a rendszerszintű hatékonyságnövekedés révén. A tagállamonkénti egyszeri beruházási költség becsült összege 1,25 millió EUR és 1,9 millió EUR között lenne, a kezdeti működési többletköltség pedig évente tagállamonként 691 000 EUR és 700 000 EUR között lenne. Az uniós szinten hosszabb távon várható hatás becsült összegét a 10 millió EUR összegű maximális nettó költségmegtakarítás és a (+) 9 millió EUR maximális nettó költségnövekedés közé teszik a tízéves megvalósítási időszakban (jelenértékben kifejezve, az egyes tagállamokban érvénybe léptetendő végleges végrehajtási szabályoktól függően).

Hogyan érinti a fellépés a vállalkozásokat, köztük a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat?

Egyrészt az adatokra vonatkozó kiegészítő előírások korlátozott terhet róhatnak a kkv-kre, különösen ami a szolgáltató szektorra vonatkozó többletinformációkat illeti. Az adat-összeállítók által a minőséggel kapcsolatos konzultációra adott válaszokban a nemzeti statisztikai hivatalok kijelentették, hogy kiemelt gondosságot fordítanak annak biztosítása során, hogy a kkv-kre nehezedő teher a lehető legcsekélyebb legyen, például közigazgatási adatokat vagy korszerű statisztikai módszereket használnak. Másrészt az Unión belüli áruforgalmi statisztikák korszerűsítése a kkv-k (az Unión belüli áruforgalomban részt vevő kkv-k) terheit is jelentősen csökkentené. A kkv-k terheinek minden lehetséges növekedése korlátozott maradna azért is, mert az adatokra vonatkozó új előírások teljesítéséhez számos ország közigazgatási adatokat fog használni (kombinálva modellalapú becslési módszerekkel).

Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?

A megvalósítási költségek hatást gyakorolnak a nemzeti statisztikai hivatalok költségvetésére, így közvetve a nemzeti költségvetésekre is. A statisztikai szabályozási keret olyan garanciákat irányoz elő, amelyek a lehető legnagyobb mértékben korlátozzák a költségeket. A Bizottság már kb. 13 millió EUR támogatást nyújtott a nemzeti statisztikai hivatalok azzal kapcsolatos többletköltségeinek finanszírozására, hogy előállítási folyamataikat a FRIBS által bevezetendő változásokhoz igazítsák. A többletforrásokat – a költségvetési források függvényében – a jövőben folyósítják a FRIBS végrehajtásának elősegítésére. A FRIBS egyéb rendelkezéseiből fakadó hatékonyságnövekedés miatt, ami nem eredményez gyors költségcsökkenést, hanem inkább hosszabb távon következik be, a kezdeti költségnövekedés várhatóan közép- és hosszú távon ellentételeződik.

Lesznek-e egyéb jelentős hatások?

A hatásvizsgálat semmilyen más jelentősebb hatást nem azonosított.

D. További lépések

Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?

A kezdeményezés rendszeres tagállami jelentéstételt irányoz elő az adatminőség tekintetében; a jelentések releváns nyomonkövetési információkat tartalmaznak a megcélzott különféle elemekről. Az európai statisztikai programot – az európai vállalkozásstatisztikákat is beleértve –, amely jelenleg a 2013–2017 időszakról szól (és meghosszabbítják 2020-ig), középtávon és megszűnésekor értékeli ki. A legfontosabb teljesítménymutatókat évente utólag vizsgálják meg.